

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. มีหลักการ คือ ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เสนอโดย คณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ในการประชุม ครั้งที่ ๖๗/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย จากนั้นส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๖ ก หน้า ๘๕ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒

วันใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ มาตรา ๙ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคง แห่งสหประชาชาติ ที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อมติฯ อื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการภายในประเทศในการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์สัตว์หรือพืชในวงกว้างหรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง ตลอดจนสินค้าทั่วไปที่สามารถนำไปประกอบ พัฒนา เสริมสร้าง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงซึ่งประเทศไทย ในฐานะประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติมีหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๒๕ ของกฎบัตรสหประชาชาติที่จะต้องปฏิบัติตาม แต่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุม การเป็นนายหน้าและสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการกำหนด นโยบายและแนวทางการควบคุม การแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเพื่อให้เกิดการบูรณาการ การทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใดสำหรับการกระทำกิจกรรม ควบคุมและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่กำหนดเพื่อประโยชน์ ในการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัย สาธารณะและกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่งตลอดจนโทษทางปกครอง และทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทย สามารถควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

สรุปสาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหารวมจำนวน ๓๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์ คำว่า อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง สินค้า สินค้าที่ใช้ได้สองทางสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง กิจกรรมควบคุม การเป็นนายหน้า คณะกรรมการ พนักงานเจ้าหน้าที่ อธิปไตย และ รัฐมนตรี

๒. กำหนดยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมใด สถานศึกษา หรือ หน่วยงานอื่น โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๓. กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง โดยให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งอื่น อีก ๑๓ คน

๔. กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบายแผนงาน มาตรการ และ แนวทางต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง รวมทั้งหน้าที่ และอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธ ที่มีอำนาจทำลายล้างสูง

๕. กำหนดให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ มีอำนาจขอให้คณะอนุกรรมการฯ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับ สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงและการประเมิน ความเสี่ยงทางเทคนิคของ สินค้า และให้อธิบดีฯ รายงานให้คณะกรรมการฯ ทราบ

๖. กำหนดให้ในการประชุมคณะกรรมการฯ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมสำหรับคะแนนเสียงที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

๗. กำหนดให้ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ต้องมีอนุกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม สำหรับคะแนนเสียงที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก

๘. ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจประกาศกำหนดมาตรการ ควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูง เช่น กำหนดสินค้าที่ต้องขออนุญาตหรือต้องมีการรับรอง กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างสูงให้เป็นไปตามข้อมติคณะมนตรี ความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

๙. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องขออนุญาตแล้วห้ามมิให้ผู้ใดกระทำ กิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ซึ่งออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑๐. ผู้ขออนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุม ต้องเป็นบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียน ไว้กับกรมการค้าต่างประเทศ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด และไม่มีลักษณะต้องห้าม บางประการ เช่น ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพัก ใช้ใบอนุญาต หรือถูกระงับการรับรองตามพระราชบัญญัตินี้

๑๑. ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมที่มีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๑๒. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องมีการรับรองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใด กระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้รับการรับรองสินค้านั้นตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

๑๓. ในกรณีสินค้าที่ผู้รับรองมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือ วิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้ถือว่าไม่เคยมีการรับรองนั้น

๑๔. ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดนั้น (มาตรา ๑๗)

๑๕. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศมีคำสั่งระงับการกระทำกิจกรรมควบคุม หากผู้กระทำกิจกรรมควบคุมไม่ปฏิบัติตามให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่อธิบดีฯ ประกาศกำหนด ทั้งนี้จนกว่าผู้นั้นจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

๑๖. ให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่ว่าด้วยการนำของเข้าและการส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง พนักงานศุลกากร และบทกำหนดโทษมาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงด้วย โดยอนุโลม

๑๗. ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ตามหมวด ๒ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

๑๘. ให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๑๙. ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจต่าง ๆ เช่น การเข้าไปในสถานประกอบการ หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมควบคุมในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือการกักยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบรรทุกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

๒๐. ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

๒๑. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๒๒. ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๒๓. กำหนดความรับผิดทางแพ่งสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายด้วยประการใด ๆ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น

๒๔. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๕. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการออกใบอนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุม หรือเพื่อให้มีการรับรองว่าสินค้าที่จะกระทำกิจกรรมควบคุมไม่เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๒๖. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำกิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อันเนื่องมาจากการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือ ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๒๗. กำหนดกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือ มาตรา ๒๙ นอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร เช่น กรณีผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วมกระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทย หรือกรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำโดยประสงค์ ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย

๒๘. กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามหนังสือเรียก ชัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๒๙. กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการ การกระทำ หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น จนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวาง โทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๓๐. กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่อัตราค่าธรรมเนียม (๑) ค่าขอรับใบอนุญาต ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๒) ค่าขอต่ออายุใบอนุญาต ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๓) ค่าขอใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท (๔) ค่าขอรับการตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๕) ค่าขอ ต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๒,๐๐๐ บาท (๖) ใบอนุญาต ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท (๗) การต่อ อายุใบอนุญาต ฉบับละ ๑๐,๐๐๐ บาท (๘) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท (๙) การตรวจสอบระบบงาน ควบคุมสินค้า ครั้งละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท (๑๐) ใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท (๑๑) การต่อ อายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ